

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant: Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z wniosku E. S.

z udziałem J. S.

o dział spadku i zniesienie współwłasności

postanawia:

I. ustalić, że przedmiotem działu spadku po M. S. i zniesienia współwłasności są:

1. nieruchomości stanowiąca działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położonej w M. gmina C., dla której w Sądzie Rejonowym w Przasnyszu prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 206.200 zł (dwieście sześć tysięcy dwieście złotych),

2. nieruchomości położona w C. przy ul. (...) składająca się z dwóch działek:

a/ działki gruntu o numerze (...) położonej w C., dla której w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

b/ działki gruntu o numerze (...) położonej w C., dla której w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...),

o łącznej wartości 814 000zł (osiemset czternaście tysięcy złotych),

3. ruchomości:

a/ samochód osobowy marki M. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1992 o wartości 25.800 zł (dwadzieścia pięć tysięcy osiemset złotych),

b/ samochód ciężarowy marki S. 28 nr rej. (...) rok produkcji 1977 o wartości 1.700 zł (jeden tysiąc siedemset złotych),

c/ przyczepa lekka N. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1996 r. o wartości 1.600,- zł (jeden tysiąc sześćset złotych),

d/ naczepa ciężarowa marki F. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1980 o wartości 10.600,- zł (dziesięć tysięcy sześćset złotych),

e/ samochód ciężarowy marki S. (...)(...) nr rej. (...) rok produkcji 1989 r. o wartości 31.000,- zł (trzydzieści jeden tysięcy złotych);

II. ustalić, że udziały wnioskodawczyni E. S. i uczestniczki J. S. w majątku stanowiącym przedmiot zniesienia współwłasności, opisanym w pkt I postanowienia są równe i wynoszą po 1/2 (jednej drugiej) części o wartości po 545.450 zł (pięćset czterdzieści pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt złotych);

III. dokonać podziału zabudowanej działki oznaczonej numerem (...) opisaney w punkcie I podpunkt 2 a postanowienia w ten sposób, że z działki oznaczonej numerem (...) wydzielić dwie zabudowane działki oznaczone numerami: (...) o powierzchni (...) ha i (...) o powierzchni (...) ha, na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 8 października (...) r. pod numerem p. (...) ,(…), (...) jako wariant I, stanowiącej integralną część orzeczenia;

IV. znieść współwłasność nieruchomości opisaney w punkcie I podpunkt 1 postanowienia nieruchomości składającej się z działki oznaczonej numerem (...), położonej w M. gmina C., w ten sposób, że przyznać ją na wyłączną własność wnioskodawczyni E. S. – o wartości 206.200 zł (dwieście sześć tysięcy dwieście złotych);

V. znieść współwłasność nieruchomości opisaney w punkcie I podpunkt 2 postanowienia nieruchomości składającej się z dwóch działek oznaczonych nr (...) w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność :

1/ E. S. zabudowaną działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni (...)ha na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu (...) pod numerem p. (...) ,(…) (...) jako wariant I, stanowiącej integralną część orzeczenia - o wartości 353000 zł (trzysta pięćdziesiąt trzy tysiące złotych);

2/ J. S. zabudowaną działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni (...) ha, na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 8 października (...) r. pod numerem p. (...) ,(…), (...) jako wariant I, stanowiącej integralną część orzeczenia i działkę oznaczoną numerem (...) - o łącznej wartości 461000 zł (czteryście sześćdziesiąt jeden tysięcy złotych);

VI. znieść współwłasność ruchomości opisanych w punkcie I podpunkty 3 postanowienia w ten sposób, że przyznać je na wyłączną własność uczestniczce J. S. – łącznej wartości 70.700 zł (siedemdziesiąt tysięcy siedemset złotych);

VII. przyznać od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ciechanowie) na rzecz adwokata Ł. M. kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) plus podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestniczce J. S.;

VIII. odstąpić od obciążania stron obowiązkiem zwrotu wydatków poniesionych z sum budżetowych;

IX. w pozostałym zakresie pozostawić strony przy poniesionych kosztach postępowania związanych ze swym udziałem w sprawie.

I Ns 124/13

UZASADNIENIE

Niniejsza sprawa o dział spadku po M. S. jest drugą sprawą pomiędzy tymi samymi stronami. Poprzednio wniosek E. S. złożyła w dniu 18 sierpnia 2006 r. Sprawa toczyła się pod sygnaturą I Ns 337/06.

W sprawie I Ns 337/06 postanowieniem z dnia 29 października 2010 r. tutejszy Sąd ustalił przedmiot działu spadku po M. S., a następnie dokonał działu tego spadku i orzekł o wzajemnych rozliczeniach pomiędzy stronami i o kosztach postępowania.

Od powyższego orzeczenia apelację złożyła J. S. zaskarżając postanowienie w całości i wносиła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

E. S. wносиła o oddalenie apelacji.

Postanowieniem z dnia 5 maja 2011 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV Ca 143/11 Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za II instancję.

Sprawa została wpisana pod nowy nr, tj. I Ns 339/11.

W dniu 5 października 2011 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie zawiesił postępowanie w sprawie o oparciu o treść art. 178 KPC w zw. z art. 13 § 2 KPC z uwagi na zgodny wniosek storn w przedmiocie zawieszenia postępowania.

Postanowieniem z dnia 10 października 2012 r. tutejszy Sąd umorzył postępowanie w sprawie na mocy art. 182 § 1 KPC w zw. z art. 13 § 2 KPC z uwagi na nie zgłoszenie przez żadaną ze storn postępowania w ciągu roku od dnia zawieszenia postępowania wniosku o jego podjęcie.

W dniu 11 marca 2013 r. **E. S.**, reprezentowana w toku sprawy przez pełnomocnika z wyboru w osobie adw. W. K. ponownie wniosła o dokonanie działu spadku i zniesienia współwłasności po ojcu M. S..

Wnioskodawczyni wskazała, że w skład spadku wchodzi:

Nieruchomości:

- 1) nieruchomość rolna stanowiąca działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położona w M. gmina C.,
- 2) nieruchomość położona w C. przy ul. (...) składająca się z dwóch działek:
 - a/ działki gruntu o numerze (...) i
 - b/ działki gruntu o numerze (...)

Ruchomości:

- 3) samochód osobowy marki M. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1992,
- 4) samochód ciężarowy marki S. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1977,
- 5) przyczepa lekka N. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1996,
- 6) naczepa ciężarowa marki F. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1980 i
- 7) samochód ciężarowy marki S. (...)/(...) nr rej. (...) rok produkcji 1989.

Wnioskodawczyni w toku sprawy zmieniała stanowiska co do propozycji podziału majątku spadkowego, ostatecznie zaś wносиła o dokonanie działu spadku przez przyznanie na jej wyłączną własność nieruchomości rolnej stanowiącej działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położonej w M. gmina C. oraz zabudowanej działki oznaczonej numerem (...) o powierzchni (...)ha wskazanej na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu 8 października (...) r. pod numerem p. (...) ,(...), (...) jako wariant I. Ponadto wniosła o uwzględnienie przy podziale wpłaty dokonanej przez nią na rzecz uczestniczki postępowania w kwocie 80.000,00 zł oraz stwierdziła, iż na rzecz żadnej z siostr nie należą się – wobec tak zaproponowanego podziału - żadne spłaty i dopłaty. Żądała o obciążenie wnioskodawczyni i uczestniczki kosztami postępowania w równych częściach.

W odpowiedzi na wniosek **uczestniczka postępowania J. S.**, reprezentowana w toku sprawy przez pełnomocnika z urzędu w osobie adw. Ł. M. przyznała, iż wnioskodawczyni wskazała wszystkie składniki majątku wchodzące w skład spadku po zmarłym M. S.. Ponadto przyznała, iż otrzymała od E. S. kwotę 70.000,00 zł w ramach rozliczenia spadku. Uczestniczka zmieniała swoje stanowisko w trakcie postępowania i ostatecznie wносиła o przyznanie na jej wyłączną własność zabudowaną działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni (...) ha, wskazanej na mapie

sporządzonej przez biegłą D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu (...) pod numerem p. (...) ,(...), (...) jako wariant I i działkę oznaczoną numerem (...) oraz wszystkie ruchomości, które fizycznie już nie istnieją – zostały zbyte, zeżłomowane, zlicytowane przez Komornika Sądowego – a które to istniały w chwili śmierci spadkodawcy, jak również wносиła o zasądzenie na jej rzecz spłaty z nieruchomości położonej w M. gmina C. – w razie przyznania jej na wyłączną własność wnioskodawczyni. Ponadto pełnomocnik ją reprezentujący wnosił o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego, oświadczając, iż nie zostały one uiszczony w całości, ani w części, jak również wnosił o nieobciążanie kosztami postępowania uczestniczki postępowania.

Niniejsza sprawa ta została zarejestrowana pod sygn. akt I Ns 124/13.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca M. S. zmarł 1 czerwca 2003 r. w C.. Spadek po nim na podstawie testamentu z dnia 31 lipca 1991 r. otwartego i ogłoszonego w tutejszym Sądzie w sprawie o sygn. akt I Ns 343/03 nabyły córki - E. S. i J. S. w częściach równych po 1/2 części każda z nich.

dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 18 września 2003 r. wydane w sprawie o sygn. akt. I Ns 342/03 - k. 22 akt sprawy I Ns 337/06 (339/11)

W skład spadku po w/w spadkodawcy wchodzi:

Nieruchomości:

1) nieruchomość stanowiąca działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położona w M. gmina C., dla której w Sądzie Rejonowym w Przasnyszu prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

2) nieruchomość położona w C. przy ul. (...) składająca się z 2 działek:

a/ działki gruntu o numerze (...) położonej w C., dla której w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie prowadzona jest księga wieczysta nr (...),

b/ działki gruntu o numerze (...) położonej w C., dla której w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...),

Ruchomości:

3) samochód osobowy marki M. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1992,

4) samochód ciężarowy marki S. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1977,

5) przyczepa lekka N. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1996 r.,

6) naczepa ciężarowa marki F. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1980,

7) samochód ciężarowy marki S. (...) (...) nr rej. (...) rok produkcji 1989 r.

dowód: wykaz zmian gruntowych – k. 8-9 (w tym k. 20-21 akt I Ns 337/06), wypis z rejestru gruntów – k. 10 [w tym – k. 14,19 akt I Ns 337/06 (339/11)], odpis księgi wieczystej – k. 11-14 [w tym - k. 16-17 akt I Ns 337/06 (339/11)], zaświadczenie wydane przez Starostwo Powiatowe w C. dot. zarejestrowanych pojazdów - k. 25 akt I Ns 337/06 (339/11)

Nieruchomość położona w C. przy ulicy (...) składa się

z 2 zabudowanych działek oznaczonych nr (...) o powierzchni odpowiednio (...) ⁽¹⁾. Obie działki są zabudowane dwoma budynkami mieszkalnymi o numerach ewidencyjnych (...) (...) i (...), wybudowanych w 1998 roku połączonymi tarasem i znajdującymi się pod nim pomieszczeniami. Stan techniczny budynków jest dobry. Plac przed budynkami mieszkalnymi stanowiący główną część komunikacyjną pokryty jest kostką betonową. Główne bryły budynków oddalone są od siebie o 7,05 m. Przestrzeń między budynkami wypełnia taras. Budynki i taras wzniesione są na wysokim podpiwniczeniu, na poziomie wysokiego parteru oba budynki posiadają drzwi wejściowe na taras. Pod tarasem przestrzeń jest obudowana ścianami i na poziomie piwnic tworzy podtarasie. Wejście do podtarasie jest od strony podpiwniczenia budynku nr „(...)”. Przestrzeń podtarasie jest przedzielona ścianą z cegły, na ścianie położony jest tynk. Budynek zajmowany przez wnioskodawczynię został zbudowany w całości na działce nr (...) o pow.(...), zaś budynek zajmowany przez uczestniczkę postępowania został zbudowany na granicy działek nr (...) o powierzchni (...) i działce nr (...) o powierzchni (...). Wnioskodawczyni i uczestniczka postępowania korzystają wspólnie z urządzeń podziemnych – kanalizacji sanitarnej w postaci studni kanalizacyjnych i rurociągów podziemnych, urządzeń gazowych: skrzynki i rurociągów podziemnych, energii elektroenergetycznej: liczników i przewodów podziemnych, telefonu: przewodów podziemnych, przyłącza wodociągowego: liczników i rurociągów podziemnych. Dojazd do nieruchomości odbywa się od ulicy (...) po działce nr (...) stanowiącej drogę żwirową.

dowód: opinia biegłego sadowego D. S. (2) – k. 58-78 akt, opinia biegłego sądowego J. J. – k. 195-221 akt

W związku z faktem, iż zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestniczka postępowania wnosili o przyznanie na własność każdej z nich budynku przez nich zajmowanego zaistniała konieczność zasięgnięcia opinii biegłego celem możliwości wyodrębnienia samodzielnych budynków mieszkalnych. Biegły opracował projekt podziału nieruchomości w 2 wariantach, z czego zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestniczka przychyliły się ku wariantowi nr I. Zgodnie z tym wariantem podziałowi podlegała działka nr (...), równa (...)ha na (...) działki nr (...) o pow. (...) ha i (...) o pow. (...) ha. Projektowana działka gruntu nr (...) = (...) ha wraz z budynkiem mieszkalnym nr (...) m i częścią tarasu, który przylega do tego budynku będą stanowić samodzielną nieruchomość, jak również projektowana działka gruntu nr (...) = (...) ha wraz z działką nr (...) = (...)ha (łączna powierzchnia nieruchomości wynosi:(...) ha) i zlokalizowanym na nich budynku o numerze ewidencyjnym (...) m wraz z wyodrębnioną przyległą do budynku częścią tarasu będą stanowić samodzielną nieruchomość. Linia podziału została wyznaczona przez biegłego geodetę przez istniejącą w podtarasie ścianę, została poprowadzona środkiem ściany, a punkty nr (...) i (...) wyznaczają miejsce przecięcia przedłużenia środka ściany z granicami działki. Obydwie nieruchomości będą miały dostęp do działki nr (...), która spełnia funkcje drogi stanowiącej dojazd do ulicy (...).

dowód: opinia biegłego sadowego D. S. (2) – k. 58-78 akt

Wartość rynkowa nieruchomości położonej przy ul. (...) w C. oznaczonej nr działki (...) powstałej w wyniku podziału działki nr (...) w wariantcie I, wg. stanu na dzień 1 czerwca 2003 r. i cen aktualnych wynosi 353.000,00 zł, natomiast wartość rynkowa nieruchomości położonej przy ul. (...) w C. oznaczonej nr działki 4090/17 i nr (...), która powstała w wyniku podziału działki nr (...) w wariantcie I, wg. stanu na dzień 1 czerwca 2003 r. i cen aktualnych wynosi 461.000,00 zł

dowód: opinia biegłego sądowego J. J. – k. 195-221 akt

Wartość rynkowa wg. stanu na dzień otwarcia spadku po M. S. i cen aktualnych wynosi:

Nieruchomości:

1) nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położona w M. gmina C., dla której w Sądzie Rejonowym w Przasnyszu prowadzona jest księga wieczysta nr (...) - 206.200,00 zł,

Ruchomości:

2) samochodu osobowego marki M. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1992 - 25.800,00 zł,

- 3) samochodu ciężarowego marki S. 28 nr rej. (...) rok produkcji 1977 - 1.700,00 zł,
- 4) przyczepy lekkiej N. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1996 r. - 1.600,00 zł,
- 5) naczepy ciężarowej marki F. (...) nr rej. (...) rok produkcji 1980 - 10.600,00 zł,
- 6) samochodu ciężarowego marki S. (...)(...) nr rej. (...) rok produkcji 1989 r. - 31.000,00 zł

bezsporne, w tym dowód: opinie – biegłego sądowego J. J. – k. 175-195 akt I Ns 337/06 (339/11) , opinia biegłego sądowego M. M. k. 218-223 akt I Ns 337/06 (339/11)

Wartość majątku spadkowego będącego przedmiotem działu spadku wynosi łącznie 1.090.900,00 zł.

bezsporne

J. S. otrzymała od wnioskodawczyni na poczet rozliczenia spadkowego łącznie kwotę 70.000,00 złotych tj. 40.000,00 zł w dniu 25 listopada 2003 r. oraz 30.000,00 złotych w dniu 2 grudnia 2003 r.

dowód: zeznania wnioskodawczyni – k. 19-20, 237, zeznania uczestniczki postępowania – k. 237, pokwitowania - k. 23-24 akt sprawy I Ns 337/06 (339/11)

Wnioskodawczyni wraz z dwojgiem małoletnich dzieci w wieku 13 i 4 lat zamieszkuje w domu położonym na nieruchomości o numerze ewidencyjnym (...)m, stanowiącej przedmiot działu spadku. E. S. wykonuje zawód dziennikarza i współpracuje z Telewizją (...), osiąga dochód ok. 2.000,00 zł netto miesięcznie. Nie ma zasądzonych alimentów na rzecz dzieci, jednakże ich ojciec w sposób dobrowolny przyczynia się do ich utrzymania.

dowód: zeznania wnioskodawczyni - k. 19-20 akt

Uczestniczka postępowania zamieszkuje w domu położonym na nieruchomości o numerze ewidencyjnym (...)m, stanowiącej przedmiot działu spadku. J. S. jest zatrudniona na 1/2 etatu jako kierownik firmy transportowej. Otrzymuje miesięcznie wynagrodzenie w kwocie 577,00 zł netto, alimenty w kwocie 350,00 zł oraz czynsz od lokatora w kwocie 400,00 zł miesięcznie.

dowód: zeznania uczestniczki postępowania - k. 40 akt

Po spadkodawcy M. S. dotychczas nie został dokonany dział spadku. Nie było długów spadkowych.

bezsporne

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy I Ns 337/06 (339/11), tj. postanowienia Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 18 września 2003 r. wydanego w sprawie o sygn. akt. I Ns 342/03 - k. 22, wykazu zmian gruntowych – k. 20-21 akt, wypisu z rejestru gruntów – k. 14,19 akt, odpisu księgi wieczystej – k. 16-17 akt, zaświadczenia wydanego przez Starostwo Powiatowe w C. dot. zarejestrowanych pojazdów - k. 25 akt, opinii – biegłego sądowego J. J. – k. 175-195 akt i biegłego sądowego M. M. k. 218-223 akt oraz pokwitowania - k. 23-24 akt, jak również dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, tj. wykazu zmian gruntowych – k. 8-9 akt, wypisu z rejestru gruntów – k. 10 akt, odpisu księgi wieczystej – k. 11-14 akt, jak też opinii biegłych sądowych - D. S. (2) – k. 58-78 akt i J. J. – k. 195-221 akt oraz zeznań samych stron postępowania - zeznania wnioskodawczyni – k. 19-20 237 i zeznania uczestniczki postępowania – k. 40, 237.

Sąd uwzględnił wszystkie wyżej przywołane, a dołączone do akt sprawy dokumenty, ich prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, ani nie budzi wątpliwości. Przedłożone przez strony dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane.

Porządek dziedziczenia ustalono w oparciu o odpis postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po M. S., wydanego przez Sąd Rejonowy w Ciechanowie w sprawie I Ns 342/03. Posiadanie tytułu prawnego przez spadkobierców do nieruchomości objętej działem spadku, ustalono na podstawie wypisów z rejestru gruntów, wykazu zmian gruntowych i odpisów z ksiąg wieczystych.

Bezsporną okolicznością między stronami był skład majątku spadkowego po zmarłym M. S. (m.in. zeznania uczestniczki postępowania - „zgadzam się z treścią wniosku odnośnie składu majątku” - k. 40 akt) oraz jego wartość, którą Sąd ustalił w oparciu o opinie biegłych sądowych tj. wartość nieruchomości na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu (...), wartość ruchomości na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej M. M., których żadna ze stron postępowania nie zakwestionowała. Natomiast sposób fizycznego podziału nieruchomości położonej w C. przy ulicy (...) Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu geodezji D. S. (2). W swej opinii biegła wskazał na 2 warianty podziału tej nieruchomości, z czego strony zgodnie przychyliły się ku wariantowi nr I.

Sąd uwzględnił zatem opinię biegłych sądowych – J. J., M. M. i D. S. (2) w całości. Sporządzone dla potrzeb niniejszej sprawy oraz sprawy o sygn. akt I Ns 337/06 (339/11) opinie biegłych zasługiwała na walor wiarygodności, gdyż sporządzone zostały przez osoby dysponujące odpowiednią wiedzą, poprzedzona analizą dokumentów oraz wizją lokalną. Opinie sporządzono w sposób rzeczowy i merytorycznie poprawny. Podkreślenia wymaga fakt, iż żadna ze stron ich nie kwestionowała i dlatego brak jest jakichkolwiek podstaw aby dyskredytować ten dowód.

Sytuację finansową i rodzinną wnioskodawczyni i uczestniczki, Sąd ustalił na podstawie zeznań stron. Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić zeznaniom stron wiarygodności.

Kwestia sporna między wnioskodawczynią, a uczestniczką postępowania sprowadzała się wyłącznie do okoliczności powstania majątku spadkowego tj. nieruchomości położonej w C. przy ul. (...) i stopnia przyczynienia się przez wnioskodawczyni i uczestniczkę do jego powstania. Każda ze stron wskazywała, iż poniosła nakłady związane z budową tejże nieruchomości, żądając ich rozliczenia w toku niniejszego postępowania. W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd w postępowaniu o podział spadku w pierwszej kolejności ustala tzw. czystą wartość spadku, a więc jego wartość do podziału pomiędzy spadkobierców. Następuje to w ten sposób, że do wartości spadku sąd dolicza darowizny dokonane przez spadkodawcę za swojego życia na rzecz spadkobierców oraz odlicza od wartości spadku długi spadkowe. Zgodnie z art. 922 § 3 KC, nakłady poczynione na majątek spadkodawcy stanowią dług spadkowy, a zatem ich wartość powinna zostać odliczona od wartości aktywów spadkowych. Spadkobierca, który poczynił nakłady na rzecz majątku spadkodawcy może żądać, aby nakłady te zostały uwzględnione przy dokonywaniu podziału spadku.

Faktem jest, iż powyższa nieruchomość została zabudowana w 1998 r. przez ojca stron dwoma budynkami mieszkalnymi połączonymi tarasem. Wskazują na to bezsprzecznie zeznania świadków – D. M. (k. 149 akt) i S. B. (k. 176 akt) – który de facto był ich wykonawcą oraz to, iż żadna z kobiet nie uczestniczyła w budowie – jedna chodziła do szkoły (J. S.), druga studiowała (E. S.), „obydwie dziewczyny były wtedy bardzo młode i budowę zajmował się ich ojciec” (zeznania świadka J. C. – k. 133 akt), „żadna z córek nie angażowała się w budowę domu” (zeznania świadka S. B. – k. 176 akt), jak również fakt, iż każda z nich otrzymała świadczenie odszkodowawcze ze Stanów Zjednoczonych w równej wysokości, którymi do czasu osiągnięcia przez nie pełnoletności rozrządzał ich ojciec. Inicjatywa dowodowa stron dot. ustalenia poniesienia przez nie nakładów na w/w nieruchomość sprowadzała się natomiast wyłącznie do powołania świadków, którzy zgodnie stwierdzili, iż spadkodawca nie był sam w stanie pobudować dwóch domów ze swoich własnych pieniędzy (świadkowie: J. C., - k. 133 akt, J. M. – k. 150 akt). Wskazali, iż prawdopodobnie, z własnych środków, bądź też z pomocą środków pozyskanych od jego matki kupił działkę, natomiast przy kupnie materiałów korzystał ze środków córek, uzyskanych – jak wskazano wyżej – z odszkodowania. Wnioskodawczyni podała i przedstawiła rachunki, że wyłożyła środki na prace budowlane, natomiast uczestniczka postępowania wskazała, że swoje środki wyłożyła na wykończenie budynków, przedstawiając wyciąg z konta. Jedyni świadkowie wskazywali natomiast (D. M. – k. 149 akt), iż to z pieniędzy uczestniczki postępowania zostały nabyte materiały na budowę domu, inni (J. K. – k. 163 akt), że ze środków wnioskodawczyni. Słowa zeznających świadków, m.in. (J. M. – k. 150 akt, J. K. – k. 163 akt, C. W. – 163 akt) „ja nie wiem”, „w mojej ocenie”, „myślę, że”, „nic mi nie wiadomo”, „z tego co opowiadał”

wskazują, iż są to tylko i wyłącznie ich przypuszczenia, czy hipotezy. Zamykając – J. M. i C. W. wyraźnie natomiast stwierdzili, iż – „nigdy nie widziałem żadnych dokumentów dotyczących przelewu pieniędzy” (J. M. – k. 150 akt), „ja nie byłem przy przekazaniu żadnych pieniędzy, to co wiem, to tylko z opowieści.” (C. W. – k. 163 akt). Konkludując – w ocenie Sądu żadna ze stron nie udowodniła, do czego na mocy art. 6 KC była zobowiązana, faktu transferu konkretnych środków należących do nich na poczet budowy przedmiotowej nieruchomości, jak też terminu w jakim ewentualnie transfer ten został dokonany i wysokości przekazanych środków, w związku z czym w toku sprawy Sąd nie dokonał ich rozliczenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przepisy o dziale spadku tzn. przede wszystkim art. 1035, 1037 - 1046 KC oraz art. 682, 684 - 689 KPC nie regulują kwestii działu spadku w sposób wyczerpujący i samodzielny, lecz odsyłają co do kwestii w nich nie uregulowanych do przepisów o zniesieniu współwłasności w częściach ułamkowych tzn. art. 210 KC i nast. oraz art. 680 KPC i nast., które z kolei – w art. 688 KPC - odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących zniesienia współwłasności, w szczególności art. 618 § 2 i 3 KPC.

Zgodnie zatem z art. 1038 § 1 KC dział spadku powinien obejmować cały spadek, jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku.

Sąd ustalił, zgodnie z dyspozycją art. 684 KPC, w **pkt I postanowienia** skład i wartość spadku. Sąd w zakresie składu i wartości spadku kierował się zgodnymi oświadczeniami stron, z uwzględnieniem opinii biegłych sądowych. Ustalono, że opisane w pkt I składniki majątku, wyczerpują cały majątek spadkowy M. S.. Jego wartość ustalono na kwotę 1.090.900,00 zł.

Uwzględniając powyższe oraz to, że udziały w spadku każdej ze spadkobierczyń wynoszą po 1/2 - Sąd ustalił wartość udziałów w spadku, które są równe i wynoszą po 545.450,00 zł (**pkt II postanowienia**).

Z art. 211 KC, 212 KC i nast. oraz z art. 623 KPC wynika, że podział fizyczny jest podstawowym sposobem zniesienia współwłasności, preferowanym przez ustawodawcę. Oznacza to, że w sytuacji, gdy zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, powinien on brać pod uwagę przede wszystkim ten sposób wyjścia z niepodzielności, chyba że nie są nim zainteresowani sami współwłaściciele (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 lutego 2010 r., sygn. akt III CSK 195/09).

Art. 212 § 2 KC przewiduje, że rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

W sprawach o dział spadku Sąd - jeżeli nie zachodzą po temu przeszkody prawne wymienione w art. 622 § 2 KPC - ma obowiązek uwzględnić zgodny wniosek o dział. Przepisy normujące postępowanie działowe nie wymagają szczególnej formy dla zgodnego wniosku o zniesienie współwłasności. Może on być zgłoszony we wspólnym wniosku wszczynającym postępowanie, ustnie na rozprawie, ewentualnie w drodze odrębnych wniosków złożonych przez współwłaścicieli (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2002 r., sygn. akt CKN 803/00). W każdym wypadku „zgodność” wniosku powinna być niewątpliwa; nie może być domniemywana ani interpretowana z niedostatecznie jasnych oświadczeń procesowych lub zachowań w trakcie trwania postępowania. W szczególności nie może być traktowany jako zgoda brak odpowiedzi współwłaściciela na propozycje innego współwłaściciela (uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 1961 r., sygn. akt 2 CR 936/60)

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 października 2008 r., sygn. akt I CSK 82/08) stwierdził, że kodeks cywilny nie zawiera przykładowego katalogu okoliczności, o których mowa w art. 212 § 2 KC pozostawiając dokonanie wyboru sądowi. Natomiast w postanowieniu z dnia 19 stycznia 2009 r., sygn. akt V CKN 1436/00 Sąd Najwyższy wskazał, że

podstawowym sposobem zniesienia współwłasności preferowanym przez ustawodawcę – cytowanym wyżej art. 212 § 2 KC - jest podział fizyczny rzeczy wspólnej, jako najbardziej sprawiedliwy i pożądany. Dlatego też, jeżeli zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, sąd powinien przede wszystkim brać pod uwagę ten sposób wyjścia ze współwłasności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty albo sprzedaży stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Strony na ostatniej rozprawie zgodnie wskazały, iż wnoszą o dokonanie podziału majątku spadkowego po zmarłym M. S. w następujący sposób – wnioskodawczyni wносиła o przyznanie na jej wyłączną własność: nieruchomości rolnej stanowiącej działkę gruntu o numerze (...), o powierzchni (...) ha położoną w M. gmina C., zabudowanej działki oznaczonej numerem (...) o powierzchni (...) ha wskazanej na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu (...) pod numerem p. (...) ,(...), (...) jako wariant I. Ponadto wniosła o uwzględnienie przy podziale wpłaty dokonanej przez nią na rzecz uczestniczki postępowania w kwocie 80.000,00 zł. Natomiast uczestniczka postępowania wносиła o przez przyznanie na jej wyłączną własność: zabudowanej działki oznaczonej numerem (...) o powierzchni (...) ha, wskazanej na mapie sporządzonej przez biegłą D. S. (1) wpisanej do (...) Ośrodka (...) w C. w dniu (...) pod numerem p. (...) ,(...), (...) jako wariant I i działkę oznaczoną numerem (...) oraz wszystkie ruchomości, które fizycznie już nie istnieją – zostały zbyte, zełomowane, zlicytowane przez Komornika Sądowego – a które to istniały w chwili śmierci spadkodawcy, jak również wносиła o zasądzenie na jej rzecz spłaty z nieruchomości położonej w M. gmina C. i przyznała, iż otrzymała od E. S. kwotę 70.000,00 zł.

Sąd przychylił się ku powyższemu i przyznał – zgodnie ze stanowiskami stron - wnioskowanych przez nie ruchomości i nieruchomości. Ponadto co wartym podkreślenia - przy podziale nieruchomości położonej przy ul. (...) Sąd oprócz zgodnego wniosku storn, uwzględnił przy jego akceptacji opinię biegłego sądowego D. S. (1), która wskazał, iż podział tej nieruchomości jest możliwy przez podział tarasu po linii poprowadzonej środkiem ściany zbudowanej w podtarasiu. Ściana wyraźnie dzieli budowlę na dwie odrębne części, co pozostaje w zgodzie ze stosownymi przepisami prawa regulującymi kwestie sposobu i trybu wykonywania podziałów nieruchomości oraz kwestie budowlane. Podział dokonany przez biegłego jest w ocenie Sądu prawnie dopuszczalny bowiem spowoduje wyodrębnienie dwóch samodzielnych budynków z częściami przynależnymi. Oba budynki mają bowiem oddzielne wszelkie instalacje i media oraz wejścia. Pomimo ich połączenia tarasem będą stanowić cały czas odrębne budynki. Połączenie to nie wpływa na fakt ich wyodrębnienia. Taras jest bowiem tylko taką częścią budynku, która nie jest istotna i nie wpływa na zakres posiadania obu budynków przez ich właścicielki. A zatem oba budynki są od siebie wyodrębnione i brak jest przeciwskażeń do dokonania takiego podziału jakiego żądają strony. Obnosząc się do wartości tej nieruchomości, jak i nieruchomości położonej w Macicach strony były także zgodne. Ruchomości, które wchodziły w skład majątku spadkowego znajdują się, bądź się znajdowały w posiadaniu uczestniczki postępowania. Ich wartość nie była sporna. Uwzględniając zgodne stanowisko stron Sąd przyznał ruchomości uczestniczce.

Odnosząc się do wartości przyznanych składników majątku to – wartość przyznanych na rzecz wnioskodawczyni nieruchomości wynosi 559.200,00 zł, natomiast wartość ruchomości i nieruchomości przyznanych na rzecz uczestniczki postępowania wynosi 537.700,00 zł. Z uwagi na wskazane wyżej żądanie przez wnioskodawczynię przy uwzględnieniu podziału wpłaty dokonanej przez nią na rzecz uczestniczki postępowania w kwocie 80.000,00 zł oraz fakt przyznania przez uczestniczkę postępowania otrzymania kwoty 70.000,00 zł Sąd ustalił, iż wartość przyznanego jej udziału wynosi łącznie 601.700,00 zł (537.700,00 zł + 70.000,00 zł), natomiast z powodu zrzeczenia się przez wnioskodawczynię żądania jakichkolwiek spłat z tego tytułu Sąd o nich nie orzekał. Mając na uwadze powyższe Sąd w **pkt III, IV, V i VI postanowienia** dokonał działu spadku po zmarłym M. S. i zniesienia współwłasności jak wskazano powyżej.

Postanowieniem z dnia 11 października 2013 r. ustalono dla uczestniczki postępowania adwokata z urzędu w osobie Ł. M..

Wobec nie otrzymania przez pełnomocnika dotychczas wynagrodzenia, Sąd w **pkt VII postanowienia** przyznał w/ w adwokatowi za pełnienie obowiązków pełnomocnika z urzędu J. S. wynagrodzenie w wysokości 7.200,00 zł wraz z

podatkiem VAT w wysokości 23 % od tej sumy, stosownie do treści § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Orzeczenie o kosztach postępowania Sąd zawarł **w pkt VII i IX postanowienia**. Zgodnie z treścią art. 113 ust. 1 u.k.s.c kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeśli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przez zwrocie kosztów procesu. Sąd odstąpił od obciążania kosztami sądowymi na mocy art. 102 KPC, w postaci zwrotu wydatków poniesionych z sum budżetowych w kwocie 3.264,11 zł, których obowiązek zapłaty wynikał z dopuszczenia przez Sąd dowodu z opinii biegłego z urzędu na koniec toczącego się postępowania.

W pozostałym zakresie Sąd pozostawił strony przy poniesionych kosztach postępowania związanych ze swym udziałem w sprawie, na podstawie art. 520 § 1 KPC, zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Należy wskazać, że w najnowszym orzecznictwie sądowym m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2011 r., sygn. akt IV CZ 40/11 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r., sygn. akt III CZP 46/10 wyrażono pogląd, iż w tzw. sprawach działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 KPC sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie. Odpowiednio do postępowania nieprocesowego stosuje się przepisy art. 98 KPC w zakresie, w jakim określają one koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i do celowej obrony, a nadto powołany już art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 nr 167 poz. 1398 z późn. zm.). Sąd wydając rozstrzygnięcie o takim charakterze miał przede wszystkim na uwadze koszty zastępstwa procesowego związane z działaniem profesjonalnego pełnomocnika po stronie wnioskodawczyni oraz koszty stawiennictwa na rozprawie i udział w niej każdej ze storn. Ustawodawca zakłada – jak wskazano powyżej, że w zasadzie wszyscy uczestnicy tego postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie Sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi postępowania. Zasada ta wprost odnosi się przede wszystkim do kosztów zastępstwa procesowego i kosztów dojazdów do Sądu. Te koszty – w ocenie Sądu – nie mogą podlegać wzajemnemu rozliczeniu (zwrotowi). Trzeba bowiem wyraźnie podkreślić, że działem spadku i wyjściem ze współwłasności były zainteresowane obie strony postępowania – zarówno inicjatorka postępowania, jak i jej siostra – uczestniczka postępowania. Tym samym wszystkie m.in. w/w koszty, które nie łączyły się ściśle z prowadzeniem wyceny składników majątkowych po zmarłym, które poniósł Skarb Państwa, winny być pozostawione przy stronach tego postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w postanowieniu.

ZARZĄDZENIE

(...)